

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Peccatis Et Gratia, Fide, Spe, Et Charitate

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punct. Diff. 1. Quid tenendum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82969](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82969)

non dicitur aliquid volitum contra illam naturam, quantumvis non relucens.

OBJICITUR 5. Ex vi conclusionis sequi, infidelitatis peccatum esse minimum, siquidem non habebit rationem offensæ.

RESPONDETUR. Quando Atheus moneatur à Conscientia, ut disquirat, An sit Deus, negligitque id facere, tunc committit offensam divinam, & peccatum Theologicum ob illam relucenscentiam Dei. Caterum non habità tali pramonitione committeret nonnisi peccatum philosophicum.

DIFFICULTAS II.

an peccatum factum sine ad-vertentia ad offensam Dei, sit offensa Dei.

NEGAT Lugo, Tannerus & alii. Affirmat post Salaz & alios Oviedo contr. 2. a. n. 112. Ne longior sit Tractatio, dividenda difficultas erit.

Punctum Difficultatis 1.

Quid tenendum?

DESCENDUM. *Talem actionem non fore formaliter offensam Dei.*

DIXI formaliter. Nam materialiter indubie erit offensa Dei, cum offensa ut dictum supra pro materiali importet malitiam actionis, ad-vertentiam ad malum, dissonantiam ad naturam intellectualem, quæ omnia supponuntur in tali actione.

PROBATUR 1. Quia Actio illa & esset formaliter offensa Dei, ut supponitur; & non esset; quia si esset formaliter offensa Dei, falsificaretur hæc universalis, quæ falsificari non potest, scilicet, *nihil, vel nullum est volitum, nisi cognitum*, quod ipsum probatur. quia si illa actio esset formaliter offensa Dei, verificaretur illius contradictoria particularis, aliquid est volitum non cognitum; non esset enim cognita offensa Dei, quomodo enim cognosceretur offensa Dei sine Deo, qui supponitur incognitus; & tamen esset volita offensa Dei, quia illa actio esset formaliter offensa Dei, quæ non potest esse sine volitione.

PROBATUR 2. Pone per impossibile, nullum esse Deum, actiones malæ non essent offensæ illius; quomodo enim esset offensa Dei si non esset Deus: sicut non est occisio Petri quando non est Petrus. Ergo etiam in casu, quo non representatur Deus, nulla erit formalis offensa Dei; sicut enim suppositio illa aufert Deum, facitque ne illa actio re ipsa sit offensa Dei; ita & defectus notitiæ Dei, faciet, ne illa actio sit formaliter offensa Dei: quia in ordine ad agendum moraliter ita se habet defectus ortus ex notitia, quali in objecto esset defectus; unde æquale est nescire hanc esse alienam in ordine ad committendum formale adulterium, atque si revera, non esset aliena.

PROBATUR 3. Restaurando rationes quas sibi opposuit ex Lugone Oviedo, illasque solve conatus est.

1. RATIO. Peccatum lætale tunc datur, quando creatura amatur supra Deum; ad hoc autem non sufficit; quòd homo amet aliquid quòd de facto Deo displiceat, sed requiritur, quòd sciat objectum amatum Deo displicere: non enim subditus plùs amat esum carniùm, quàm Ecclesiam; quando ignarus præcepti Ecclesiæ, comedit.

RESPONDET Oviedo. Per peccatum lætale postponi Deum creaturæ non expressè; quia hanc comparisonem non facit, sed virtualiter, quia in actu exercito amat id, quòd Deo displicet, & quòd Deo avertitur; & quia contemnit legem æternam Dei contentam in rationis dictamine: ignarus autem præcepti humani, non violat illud in alio contentum.

CONTRA est. Quia hæc Ratio & Responsio non plùs probat, quàm quòd illa actio sit materialiter offensa Dei. Tum quia. etiam virtualiter est impossibile præferre Deum creaturæ; si nulla sit notitia Dei: ad eum planè modum, quo non dicitur virtualiter facere adulterium, virtuositate sufficiente ad malitiam adulterii, si nullo modo novit alienam, non facturus fortè si nosset; sicut Atheus non peccaret fortè, si nosset Deum. Tum quia. Nego illà actione creaturam à Deo averti: Nam hic recessus deberet esse per voluntatem, & tamen ei non præluet notitia de Deo: Concedimus autem legem Dei æternam materialiter contineri in rationis dictamine; sed negamus illam contineri formaliter, præcisà notitià de Deo.

2. RATIO. Si peccatum non dicit cognitionem offensæ Dei, & tamen involvit offensam, sequitur posse hominem simul diligere Deum super omnia, & lætally peccare: ille enim qui cognoscit dissonantiam homicidii ad naturam intellectualem, & ex alio capite non cognosceret hoc Deo displicere, posset homicidium committere, in quo lætally peccaret, & Deum diligeret super omnia, quamvis eo amore non retraheretur ab homicidio, utpote quòd Deo displicere ignoraret.

RESPONDETUR Oviedo. Qui diligit Deum super omnia cognoscit esse aliqua Deo opposita, quæ Deo displicent, supra quæ Deum diligit. Ergo cognoscit ea, quæ naturæ rationali opponitur, opponi Deo.

CONTRA est. Tum quia. Solemus nos amare amicum præ reliquis nostris familiaribus, nec tamen scimus quid illi displiceat, cur idem in præsentia non poterit dici, ex persuasione v. g. quòd hoc malum quidem sit, sed non displiceat Deo, ut si putet aliquis nihil displicere Deo, nisi personam ejus concernat. Tum quia. Quamvis amor Dei radicaliter porrigat se ad intin-

(C)

dam

dam notitiam de oppositis Deo; non tamen hoc formaliter facit: Cur ergo antequam intimetur notitia de oppositis Deo, non poterit contingere; ut fiat actio ceteroqui dissona naturæ intellectuali. Tum quia. In nostris notitiis de Deo pedetentim procedimus: cur ergo non poterit nosci excellentia divina in creando manifestata, non attingendo sanctitatem illius detestativam peccati.

3. **RATIO.** Quæ sic proponi potest. Peccatum vel constituitur formaliter formalitate offensæ divinæ, vel non constituitur: Si primum, contra erunt adlata de mortalitate objectiva, in quibus consentit ipse Oviedo. Si autem non constituitur; ergo poterit esse peccatum sine formalitate offensæ divinæ, quia omne ens potest esse, quoties habet sua constitutiva. Rursus quamvis notitia, quod peccatum sit dissonum naturæ intellectuali, & quod sit offensæ Dei, sint notitiæ interdum identificatæ realiter, nihilominus sunt etiam separabiles: ad eum modum, quo in definitione hominis, utpote simplici qualitate, identificatur notitia animalis & rationalis; separantur tamen, si animal in Majori ponatur, & rationale in Minori. Ergo & appetentiæ illas notitias sequentes erunt separabiles, adeoque poterit esse peccatum dissonum & non appetitum cum formalitate offensæ divinæ.

RESPONDET Oviedo. Malitiam formalem constitui per oppositionem ad naturam rationalem, postquam verò jam est constitutum id, cum quo immediatè opponitur, est Actus divinæ displicentiæ; in quo, quasi activa consistit offensio.

CONTRA est. Tum quia. Licet ordinariè adveniat ratio offensæ Dei, non est tamen ratio cur advenire semper debeat: Tum quia. Si advenit formalitas offensæ, ergo totum constitutum peccati ante adventum offensæ haberi poterit, & si pro statu intentionali secundum notitiam illa duo separari possint, separari etiam poterunt pro statu intentionali secundum appetentiam. Tum quia potest esse displicentia fundata in dissonantia objecti, & non fundata in taxatione per dignitatem divinam offensam. Addo, posse tunc haberi actum displicentiæ divinæ in malitia actus præcisè, sed quæritur quo jure detestabitur illud Deus tanquam oppositum suæ dignitati, si tunc non putatur offendi illius dignitas.

OBJICITUR I. ex hac sententia sequitur, plurima homicidia, & alia mortalia esse venialia, quia fiunt cum ignorantia, aut saltem inadvertentiâ actuali ad Deum, & ejus legem: Sequitur item, quod ratio offensæ formalis & inobedientiæ divinæ, non sint circumstantiæ transcendentales in omni peccato mortali; cum in multis non reperirentur. Item debere explicari in Confessione, & debere interrogari

pœnitentem: an advertit ad offensam divinam, quod est contra omnium fidelium praxim.

RESPONDETUR. Peccatum illud non fore veniale philosophicum, si fiat cum advertentiâ, quod graviter dissonet naturæ intellectuali, eritq; mortale philosophicum, hoc est grave, sed non mortale Theologicum, h. e. auterens vitam gratiæ. Neque imaginandum est frequentem esse casum, ut aliquis Christianus advertat ad malitiam peccati; & simul non advertat ad offensam Dei: quia talis est natura specierum, ut una excitet aliam conjunctam sibi, ut scilicet in omnis, cogitationum fluxu, in quibus omnibus experienciâ docemur conjunctas species ordinariè movere se simul. Cæterum in casu rarissimo si repræsentaretur malitia peccati, & non repræsentaretur advertentiâ ad actum humanum sufficienti, offensæ Dei, non contraheretur formalitas malitiæ Theologicæ propter universale principium, quia defectus advertentiæ destruit mortalitatem peccati; Ergo & destruit mortalitatem Theologicam. Unde ulterius ratio offensæ & ratio inobedientiæ, sunt rationes transcendentales non quidem peccati ut sic, sed peccati Theologici. Neque erit necesse vel interrogare, vel confiteri formalitatem offensæ; quia propter connexionem specierum illa semper relucet: & quamvis interdum actum reflexionis fundare non possit, tamen ex alio principio; nempe ex connexionem specierum: censeri debeat adfuisse.

OBJICITUR 2. Deus potest rationem petere de malis nostris operibus, & de objectis, quæ illi displicent; quia hæc ipse prohibuit, estque noster Dominus, cujus est rationem petere a servo, præcipuè, cum Deus sanctas cogitationes frequentissimè immittat.

RESPONDETUR. Concedo, quod Deus possit rationem petere etiam de talibus peccatis: sed tanquam de Philosophicis, non Theologicis, & quamvis illa prohibuerit ex objecto, quo ad rem; si tamen peccans non habeat sibi objectum illud repræsentatum, respondere poterit evacuativum illud justæ offensæ, nescio quod prohibueris. Et licet frequenter immittat sanctas cogitationes, Conclusio procedit ex suppositione negatæ hujus cogitationis; quod hoc dissonū naturæ intellectuali, sit offensæ Dei.

Sed dicendusne erit talis amittere gratiam Dei? Cum amittere gratiam Dei, sit non nisi ex offensâ Dei, sub hac formalitate non amitteret gratiam Dei, sicut nec amittitur per peccatum ex objecto mortale, ex subjecto veniale. Censeri que potest naturam præsentis gratiæ, secundum quod nobis ex doctrina Patrum innotescit compati secum mortale philosophicum.

Non videtur tamen implicare gratia ejus conditionis & naturæ, quæ etiâ peccatis Philosophicis expellatur, non quidem sub formalitate gratiæ; quia hæc non amittitur, nisi apud offensum

supponitur autem peccatum philosophicum non esse offensā. Sed amitteretur sub formalitate pulchritudinis & ornamenti, quod secum turpitudinem gravem non posset pati.

INSTABIS. Cum Deus sit auctor naturæ, adhuc in illo casu esset vindex culparum illarum, tenereturque homo pro illis satisfacere: ubi autem est satisfaciendi obligatio; est persona offensā.

RESPONDETUR. Esset tunc Deus vindex illarum culparum, sed nonnisi dissonantium naturæ intellectuali, sed non tanquam suarum formalium offensarum. Satisfactio autem illi debita cum non foret satisfactio ratione honoris læti, sed sub formalitate alia, hoc est, actionis dissonæ, fit ut non sit supponenda persona offensā. In humanis etiam Iudices vindicant scelera, neque tamen omnia scelera sunt offensā illorum.

Punctum Difficultatis 2.

Solvuntur reliquæ Objectiones.

OBJICIUNTUR 3. *Paritates aliqua.*

1. PARITAS est. Si quis committeretur alienæ non putans alienam, formaliter illi posset dici offensus maritus. Ergo & in præsentem dicendum.

RESPONDETUR. Cum non proportionentur offensæ creatæ dictaminibus conscientialibus, potest aliquis alteri offendi ratione solius materialis delicti. Divinæ autem offensæ proportionantur nonnisi dictaminibus conscientialibus rigoroſeque deberet dici ille maritus inivitus, & displicens sibi in illa actione, non autem formaliter offensus; quia iste dicitur formaliter offendi, contra quem non datur exceptio, quæ est, Nescivi.

2. PARITAS. Ut actus bonus sit meritorius de condigno vitæ æternæ, non requiritur expressa relatio in Deum, sed sufficit virtualis, inclusa in tendentia ad objectum honestum: Ergo ut actus malus sit offensivus, non requiritur expressa notitia Dei v.g. offensi.

RESPONDETUR. Negando Consequentiam. Quia nullum est prædicatum meriti formaliter quod exigit relationem ad Deum; meritum enim formaliter, est actio supernaturalis Deo placens, habens, ut alii volunt, pactum præmi. nullum autem horum prædicatorum exigit relationem ad Deum. Offensa autem formaliter habet prædicatum exigens oppositionem ad dignitatem Dei, cum non formaliter peccatum solâ malitiâ actionis: hanc enim habet etiam peccatum philosophicum. Sed requirit ut sit actio iuste aggravata à dignitate divina læsa; non potest autem iuste aggravari, si adferri possit evacuativum offensæ, Nescivi.

3. PARITAS est. Non potest existere ani-

mal sine rationali sibi identificato realiter. Ergo nec malitia gravis sine offensā Dei, quia etiam hæc sibi identificantur realiter.

RESPONDETUR. Animal potest existere simile rationali, licet non hoc ipsum. Ita similis actio mala, potest existere sine offensā Dei, licet non hæc ipsa, quæ est offensā Dei.

4. PARITAS. Non potest à parte rei existere animal solum sine differentia rationalis, vel irrationalis; Ergo neque potest existere malitia gravis sine offensā Dei.

RESPONDETUR. Cur non deberet addi, quod non posset existere sine formalitate vel peccati philosophici vel Theologici, sicut animalis est duplex differentia rationale & irrationale. Directè ad argumentum dicitur, quod existentia physica attendat ad identitatem realem; hinc quia animal est idem realiter, vel cum rationali, vel cum irrationali, non potest existere physice sine utroque. Quia autem status intentionalis, qui dividitur in intentionalem per rationem, & in intentionalem per volitionem, non atrendit ad identitatem realem, bene poterit haberi existentia intentionalis per intellectionem. intelligendo scilicet esse hoc dissonum naturæ intellectuali, & non intelligendo esse hoc contra dignitatem Dei, fit ut haberi possit etiam sequens existentia intentionalis per voluntatem, quæ scilicet velit aliquid dissonum naturæ intellectuali, non volendo derogare dignitati divinæ.

5. PARITAS. Ut quis incurrat pœnam inferni; non est necesse advertere, quod sit offensā Dei.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia ad meritum pœnæ non est necesse, pœnam esse quid volitum; jam autem offensā debet esse, si sit formalis, quid volitum.

OBJICIUNTUR 4. Homo quia rationalis est, debet non operari contra dictamen rationis; Ergo eo ipso quod operetur contra illud, peccat.

RESPONDETUR. Peccare philosophicè, sed non Theologicè, adeoque sine offensā Dei. Unde etiam consequenter dicitur, etiam veniale venialitate Theologicâ debet esse per respectum ad Deum.

OBJICIUNTUR 5. Ex vi harum responsionum, sequitur, injustitiam, & alia vitia ex suo proprio objecto non esse lætalia, sed tantum ratione circumstantiæ adjunctæ, videlicet quia Deo displicent; displicentia autem Dei, non pertinet ad injustitiam factam, v.g. homini.

RESPONDETUR. Dari peccata ex objecto lætalia, lætaliſſime gravis dissonantiæ ad naturam intellectualem, licet non lætaliſſime Theologica; quæ ipsa lætaliſſime Theologica non solam addit imputabilitatem in ordine ad punitionem à Deo infligendam, sed addit taxabilitatem per honorem divinum ex præcognitione læsum.